

Joost Lagendijk

Selahattin Demirtaş için kötü bir hafta

Yazar:

26 Aralık 2015, Cumartesi

Geçen hafta HDP lideri Selahattin Demirtaş'ın siyasi hayatı için kesinlikle iyi bir hafta değildi.

Moskova ziyareti yüzünden hükümetle münakaşaya girdi ve daha önemlisi, güneydoğuda PKK ile bağlantılı gençler tarafından ilan edilen özerk bölgeler konusundaki pozisyonuna dair bir belirsizlik yarattı.

Öncelikle Demirtaş'ın Rusya Dışişleri Bakanı Sergei Lavrov ile görüşmesi ve Türkiye'nin 24 Kasım'da Rus savaş uçağını vurarak düşürdüğü yönündeki açıklaması yanlıştı. Başbakan Ahmet Davutoğlu, Demirtaş'ın eleştirisine tepki olarak, işi daha ileriye götürüp HDP liderini vatan hainliğiyle suçladı.

Bu ithamın sertliği, ancak Davutoğlu'nun, uçağı düşürmenin Türkiye açısından çok büyük sorunlara yol açtığını ve geriye dönüp bakıldığında çok da akıllıca bir hareket olmadığını gayet iyi bildiği şüphesiyle açıklanabilir. Türkiye'nin oldukça dikkatsiz ve ihtiyatsız kararı meşru olabilir, ama hem Türkiye hem de Ankara'nın desteklediği Suriyeli isyancılar için çok sayıda beklenmedik ve kötü sonuçları oldu.

Bununla birlikte, Demirtaş'ın ziyaretinin zamanlamasının talihsiz olduğunu düşünüyorum – daha önceden planlanmıştı, fakat kolaylıkla ertelenebilirdi. Ayrıca Demirtaş'ın Moskova'da böyle bir açıklama yapmanın Türkiye içinde pek iyi karşılanmayacağını ve Putin'in Suriye'deki Kürtleri, Türkiye'nin Suriye sınırı boyunca kırmızı çizgilerini geçme konusunda manipüle etme çabasında bir Rus-Kürt anlaşması olduğu yönündeki şüpheleri alevlendireceğini tahmin etmesi gerekirdi. Ayrıca eğer Demirtaş bağımsız bir aktör olarak görülmek istediye, Moskova'yı Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad'a karşı savaşan ılımlı Suriyeli isyancıları pervasızca bombalama konusunda eleştirme fırsatını neden kullanmadı?

Her neyse, Demirtaş'ın Moskova ziyareti, Ankara'daki durumunu iyileştirmede ve aslında 7 Haziran seçimlerinden beri HDP'yi ve HDP liderini gözden düşürmeye çalışan AKP'nin eline koz verdi. Bu, görünüşe göre, kaçınılmaz bir yeni müzakere raundunda, iktidar partisinin, seçilmiş Kürt siyasetçileri değil, hapisteki PKK lideri Abdullah Öcalan'ı muhatap almayı tercih edeceğini gösteren öngörüsüz bir stratejydi. Bu müstakbel görüşmelere HDP'nin liderlik etmesini asla istemiş olan PKK'lı sertlik yanlılarınca da muhtemelen paylaşılan bir tercih.

AKP ile PKK arasında sıkışmış olan Demirtaş ve HDP için oyunda

kalmanın tek yolu, kendilerini zaruri bir muhatap olarak sunmak ve buna göre davranmak. Bu anlamda, geçen hafta bilhassa kötüydü, zira Demirtaş, çok fazla faydasız muğlaklığa yol açtı. Demirtaş'ın açıklamalarını okuduğunuzda şunu düşünmeden edemiyor insan: Tüm tarafların ağır baskısı altında olan Demirtaş, kendisini, mevcut çıkmazdan kurtulmaya çalışan Türkler ve Kürtler açısından kabul ve takdir gören bir politikacı kılan net yön duygusunu kaybediyor.

VICE News'e verdiği demeçte ve Meclis'te yaptığı basın toplantısında Demirtaş, tek çıkış yolunun barış sürecinin sürdürülmesi olduğu yönündeki eski pozisyonunu savundu: “Yeniden ‘evet, biz bu sorunu çatışmayla çözemeyiz, bu sorunu savaşıyla çözemeyiz’ diyecek bir irade beyanına ihtiyaç var. Ve her iki taraf arasında sarsılmış olan güvenin yeniden kuvvetlendirilmesi ve yenilenmesi gerekiyor.”

Ancak Demirtaş aynı gün içinde, birkaç büyük Kürt şehrindeki sokağa çıkma yasaklarına ve ayırım gözetmeyen şiddete karşı, standart PKK savunma hattından pek de farklı olmayan şekilde agresif bir tarzda tepki verdi. Cuma günü, Cizre ve Silopi'deki vatandaşlara “mücadeleyi genişletme” uyarısı yaptı ve “onurlu direnişi” selamladı. Birkaç gün sonra, bu şehirlerdeki hendekleri ve barikatları 7 Haziran'dan sonra AKP darbesi olarak ifade ettiği şeye anlaşılır bir tepki diye tanımladı ve özerklik ilanlarının iktidar partisinin diktatörlüğüne yönelik olduğunu söyledi.

Bu, çok öfkeli ve derinden hüsrana uğramış bir insanın kullanacağı türden bir dil. Haklı nedenleri olduğuna da şüphe yok. Ama bu aynı zamanda Demirtaş'ı Türkiye'nin batısındaki çoğu destekçisinden uzaklaştıracak ve daha da tehlikelisi, Demirtaş'ın her iki taraftaki sertlik yanlılarına üstünlük sağlamasını ve Türkiye'deki ve yurtdışındaki çok sayıda insan için umut ışığı olmaya devam etmesini imkânsız kılacak bir söylem.